

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Jonna Engström-Öst : Vad är det för mat idag? Västra Nyland, 19.9.2017.

Jonna Engström-Öst

Vad är det för mat idag?

Vad är det för mat idag? Svaret på den frågan är det viktigaste under en skolelevs dag. Om svaret är blodplättar ser man sura miner, om svaret är tacos ser man glada miner. Skoleleven äter 1710 skolportioner under sin grundskolgång och alla har vi tydliga minnen från skolmaten, tyvärr mest dåliga (typ *Uaahh, minns du skolans dillkött?*).

Otaliga undersökningar visar att matproduktionen är den enskilda faktorn som orsakar mest växthusgasutsläpp globalt. Det betyder att vi med relativt små ingrepp kunde vända skeppet Klimatförändringens kurs mot ett bättre håll. Därför spelar köttproduktionen en stor roll och konsensus finns att vi borde äta mindre kött. Raseborgs och de övriga Västnylands skolor kunde dra sitt strå till stacken och samtidigt lära barnen vad en hållbar meny innebär, d v s hållbar med tanke på klimat och framtid.

Att bjuda på köttretter under fyra av veckans fem dagar och ha en obligatorisk vegetarisk dag per vecka är en fin tanke, men tar oss inte särskilt långt. Istället borde man gå in för att utgå från rotsaker och grönsaker, men också genom att sträva till att öka mängden fisk, ägg och vegetariska proteiner, t ex bönor på elevens tallrik. Skolbarn är formbara och anammar åsikter snabbare än vi vuxna och att lära dem redan som små att konsumera mat som inte belastar vår miljö för mycket gynnar oss alla i ett längre perspektiv. Alla har vi nån gång stött på en blaskig ugnsblokkål inbäddad i fet ost i bensinmackens lunchbuffet, medan en vegetarisk rätt som tillretts med omtanke smakar hur gott som helst och är minst lika "god som kött", ursäkt uttrycket. Problemet är närmast attityder hos oss vuxna som det är svårare att rucka på. Här föregår Mikaelsskolan med gott exempel i vår region, en skola som gått in för att på allvar erbjuda vegetariska och ekologiska alternativ för sina skolelever.

Någon kanske undrar varför köttproduktionen egentligen är så problematisk och varför den belastar vårt klimat. De höga växthusgasutsläppen från köttproduktion beror till största delen på att det går åt enorma arealer mark för att odla foder för betande kossor. Mark där det istället kunde växa skog som tar upp koldioxid, som är en av våra viktigaste växthusgaser som leder till klimatuppvärmning. Koldioxiden gör att solens värme fångas upp i atmosfären och värmer upp vårt jordklot.

Media tutar dagligen ut information om hur vi skall ändra vår livsstil och bli mera klimatvänliga. Vi är inte alla tvungna att investera i solpaneler och nyaste modellen av Tesla, men att äta mera vegetariskt är ett förhållandevis roligt sätt att bidra till en mera hållbar framtid. Senast idag blev jag positivt överraskad då jag erbjöds ett vegetariskt pass på jobbets lunchrestaurang.

Många bäckar små, som man brukar säga. Dessutom är jag säker på att om skolbarnen får vänja sig vid vegetariska rätter i skolan så visar de en glad min när svaret på frågan ovan är "*Zucchini pasta*".

Jonna Engström-Öst är specialforskare vid Yrkeshögskolan Novia i Raseborg